

מגילת רות

15
שנת ה'ט"ו

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את המגילה

לפניכם רשימת נושאי המגילה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר המגילה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהמגילה.

א. חזרת נעמי ורות לשדה מואב

ו. שושלת דוד המלך

י. רות מלקטת שבילים בשדה בועז

ל. בועז נושא את רות וצאצאיהם

ל. מיתת משפחת נעמי

ג. רות יורדת בלילה לגורן בועז

ע. פלוני אלמוני הגואל מסתלק

מקרבנו לנעמי

פ. פרידת ערפה מנעמי ורות

ש. בועז נוטה לרות חסד

ש. אלימלך ומשפחתו יורדים למואב

"

שאלה לשולחן החג

"תספרו חמישים יום"

מובא בגמרא (שבת פז:) שהיום בו יצאו בני ישראל ממצרים היה יום חמישי.

עוד מובא שם שהתורה ניתנה לבני ישראל בשבת קודש.

ובחשבון פשוט יוצא, שחג השבועות חל ביום ה-51 מפסח שממנו אמורים לספור 49 ימים, ולחוג את חג השבועות ביום החמישים ולא ביום החמישים ואחד? ויש לעיין וליישב את עניין זה.

מסרת השאלה
הינה לעורך דין סביב שולחן החג.
ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת
(בצרוף מקורות, אם ישנם)
ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ותאמר שש השעורים האלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי ריקם אל המותק"
'אי אפשר לומר שנתן לה שש סאין, שאין דרכה של אשה לשאת כמשה הזה, אלא שש שעורים ממש' (רש"י ג, טז)

כתוב במדרש, שבארבעה מקומות כתוב 'ריקם': לגבי יציאת מצרים: "והיה כי תלכו לא תלכו ריקם" (שמות ג, כא), לגבי יציאת עבד עברי ומצות הענקה: "לא תשלחנו ריקם הענק תעניק לו" (דברים טז, ג), לגבי מצות העליה לרגל: "ולא יראו פני ריקם" (שמות לד, כ), וכאן אצל רות. ומוסיף המדרש ואומר שה'ריקם' של רות אינו דומה ל'ריקם' של מצרים או העבד אלא למצות הראיה ברגלים, ויש לבאר מדוע. והנה, ישנם שני סוגים של מתנות. יש הנותן מתנה לחברו מפאת חסרון השני ובא לתת לו כדי להשלים את חסרונו, ויש הנותן מתנה לאדם חשוב שלא חסר לו דבר אלא המתנה מראה על חשיבות הנותן. וההבדל בין שתי המתנות הוא, שבמתנה מהסוג הראשון, כמה שנותנים יותר - יותר טוב, אך במתנה מן הסוג השני אין צורך לתת הרבה, שכל מטרת הנתנה היא להחשיב את הנותן. לפי זה, ביציאת מצרים ובהענקת עבד עברי, אלו מתנות מן הסוג הראשון שבהם יש צורך ברווחת המקבל וככל שיקבל יותר עדיף. אבל בעליה לרגל, התורה לא ציוותה שיש צורך להביא מתנה יקרה משום שלא חסר למקבל כלום, אלא כדי לכבד ולהחשיב את הנותן וכדברי המשנה (חגיגה פ"א מ"ב): 'הראיה שתי כסף' - סכום פעוט. אצלנו, רות באה אל חמותה עם שש השעורים שנתן לה בועז, ברור לכל שזוהי מתנה זעומה ועל כרחך שלא נתן לה את השעורים כמתנות מצרים והעבד העברי, אלא כמתנת עולי רגלים שרצה להראות לה בכך שהוא מחשיב ומכבד אותה. ובכך מתבארים דברי המדרש כפתור ופרח. (ליקוטי בשמים)

"וישי הוליד את דוד"

כתוב בגמרא (שבת ל.): אמר דוד לפני הקב"ה, רבש"ע, "הודיעני ד' קצ"י". אמר לו, גזרה היא מלפני שאין מודיעין קצו של בשר ודם, "ומדת ימי מה היא" - גזרה היא מלפני שאין מודיעין מדת ימיו של אדם. "ואדעה מה חדל אני", אמר לו, בשבת תמות. 'אמות באחד בשבת', אמר לו, כבר הגיע מלכות שלמה בנך ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. ובירושלמי (ביצה פ"ב ה"ה) כתוב שדוד המלך ע"ה נפטר בחג השבועות, ונמצא אם כן שבאותה השנה שבועות חל בשבת, ושלמה מלך בחודש סיון. ויש לבאר אם כן את דברי התוס' (ר"ה ב: וג.) שהביאו שמלך שלמה בניסן. ויש לומר: א. תוס' הביאו צד זה שמלך בניסן כאפשרות בקושיא ולא שכך אירע בפועל. ב. הוא נמשח בניסן (אחר מעשה אדוניהו) ומלך בפועל בסיון. ג. יתכן לומר שנחלקו בכך הבבלי (שמלך בניסן), והירושלמי שמלך (בסיון). ד. מלך שלמה בניסן הבא. ה. אין מלכות נוגעת בחברתה במלא נימה, אבל כאן ביקש דוד שימלך שלמה בנו אחריו עוד בחייו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן החג' תשפ"ג)

מתיקות התורה בכל השנה!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אלימלך ונעמי קרויים __ (י"א שזה על שם מקומם)
- ב. אלימלך ומשפחתו עזבו מ__ לשדה מואב
- ג. בועז אמר בהתחלה לרות: "יש __ קרוב ממני"
- ד. רות לא הלכה אחרי הבחורים "אם __ אם עשיר"
- ה. לאחר שבועז נשא את רות, הש"ת נתן לה -
- ו. המילה הראשונה במגילת רות
- ז. פעולת הפרדת המוץ מן התבואה נקראת כך
- ח. אחד מאבות אבותיו של דוד המלך
- ט. הנשים אמרו לנעמי שרות __ לה משבעה בנים
- י. אבי דוד המלך
- כ. בעלה של ערפה
- ל. בועז הרשה לרות __ גם בין העומרים
- מ. בתוך מה נתן בועז לרות שש שעורים?
- נ. סביו של בועז
- ס. "רחצת ו__ ושמת שמלותיך עליך"
- ע. כמה אנשים מזקני העיר אסף בועז?
- פ. כך מכונה במגילה הגואל הקרוב
- צ. כך היו מכנים, עומרים די קטנים
- ק. בועז נתן לרות לאכול ממנו
- ר. אחד מאבות אבותיו של דוד המלך
- ש. הן נתנו לעובד את שמו
- ת. קנין חליפין כך נקרא במגילה

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. כך נעמי ביקשה מבנות בית לחם שתקראנה לה
- ב. הסיבה בגללה עזב אבימלך את ארץ ישראל
- ג. "מובדלים אנו משאר עמים ב__ מצוות" (רש"י)
- ד. סב ונכדו
- ה. בועז היה משבט זה
- ו. "מעם ד' אלוקי ישראל אשר באת לחסות __"
- ז. בעלה השני של רות
- ח. "בתי הלוא אבקש לך __ אשר ייטב לך"
- ט. אלימלך ומשפחתו ירדו למואב "בימי __ השופטים"
- י. חמותה של גיבורת המגילה
- ך. בעלה של נעמי
- ל. בועז אמר לרות שהיא "אשת __"
- ם. כאן, פה
- ן. כיצד אנו נקרא, למקום בו זורים את התבואה?
- ס. אלימלך היה עשיר, גדול ו__ הדור (רש"י)
- ע. יתפרסם
- ף. ערפה הפנתה __ לחמותה
- ץ. אחד מאבות אבותיו של דוד המלך
- ק. "ו__ ערפה לחמותה ורות דבקה בה"
- ר. במגילת רות אנו לומדים על קנין זה
- ש. נעמי אמרה: "זקנתי מהיות ל__"
- ת. נעמי הייתה __ לעובד

כתרוממו

כל פרשה נקראת על שם פרשת אונקלוס שכתב את התורה. והפרשה, מילה מתקצרת המילה.

"המטפחת" (ג' טו') = "סודרא". המילה העברית 'סודר' המתאר לבוש בד.

מן המדרש

מעשה ברבי יונתן בן אלעזר שהיה יושב תחת תאנה אחת בימות הקיץ, והייתה התאנה מלאה תאנים יפות. יצא הטל והיו אותם התאנים שואבות דבש ומורידים, והיה הרוח מגבלו בעפר, ובאה עז אחת והייתה מנספת חלב לתוך הדבש ונתערב החלב בדבש. קרא לתלמידיו אמר להם: בואו ראו מעין דוגמא של עולם הבא. וכל כך למה? שהיו הקרבנות קרבים ומברכים את פרי הארץ. מעשה בסופר אחד שהיה עולה לירושלים בכל שנה, הכירוהו בני ירושלים שהיה אדם גדול בתורה. אמרו לו: טול ממנו חמשים זהובים ושב לך אצלנו. אמר להם: יש לי גפן אחת והיא חביבה עלי מכל מה שאתם נותנים, שהיא עושה לי שלש רפואות (מוציאה פירות) בכל שנה, ושש מאות חביות עושה לי בכל שנה. בראשונה היא עושה שלש מאות, ובשנייה עושה מאתיים, ובשלישית היא עושה מאה, ואני מוכרם בדמים הרבה. מה עשה? הניחם וירד לו. וכל השבח הזה בזכות ניסוח היין שהיה קרב על גבי מזבח. כשבטל ניסוח היין נמנעו כל טובות שבעולם. (ע"פ מדרש תנחומא)

מילה במגילה

בריקוד ניסה להשתלב,
ובכך משך תשומת לב,
אז רקד בחרש ובנחת,
אך עדיין הזדקר כמחט.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה במגילה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ו"שלה נעלו"

על מי בתנ"ך כתוב שחלץ נעלו?

מצאו נא במגילה:

1. ארבע מילים רצופות שהינן פעלים.
2. חמישה פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות ו'.
3. ארבע מילים רצופות שמסתיימות באות י'.
4. את האות ש' המופיעה שלוש פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
5. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 9.
6. חמש מילים רצופות בנות חמש אותיות.

מילה אחת שהיא שם אדם, שם מקום ושם פעולה וכולן מוזכרות בחומש בראשית?

"שבעות"

לכל שמות החג: שבועות ביכורים עצרת וקציר תורה. שהם: חג השבועות, חג הביכורים, עצרת, חג הקציר וחג מתן תורה.

"יתן ד' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל"

הפסוק: "ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו" - בגימטריא 4662, בדיוק כמו הברכה: "יתן ד' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל".

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ותאמר רות אל תפגעי בי לעזובך לשוּב מאחריך כי באשר תלכי אלך ובאשר תליני אליך עמך ועמי ואלקייך אלקי".
2. "ואלה תולדות יהודה יהודה הוליד את פרץ ופרץ הוליד את חצרון".

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: באיזה חודש בשנה יש הנמנעים מלתת גט? - אייר. משום שלא ברור האם לכתוב בתאריך אייר או איר, ובשעת הדחק יש לכתוב אייר. (רמ"א אבה"ע ככו) **לסדר את המגילה** - "שלף איש נעלו". **חידון א' ת'** - אפרתיים, בית לחם, גואל, דל, הריון, ויהי, זריה, חצרון, טובה, ישי, כיליון, ללקט, מטפחת, נחשון, סכת, עשרה, פלוני אלמוני, צבתים, קלי, רם, שכנות, תמורה. **חידון א' ת' הפוך** - מרא, רעב, תרי"ג, עובד דוד, יהודה, תחת כנפיו, בועז, מנוח, שפוט, נעמי, אלימלך, חיל, הלום, גורן, פרנס, יודע, עורף, פרץ, תישק, סודר, איש, אומנת. **שעשועי דאורייתא** - משה בסנה: "של נעליך מעל רגליך" (שמות גה), ביהושע: "של נעלך מעל רגלך" (הטו), במצות חליצה: "וחלצה נעלו מעל רגלו" (דברים כהט), ישעיה: "ונעלך תחלץ מעל רגליך" (כב). 1. ותאכל ותשבע ותתר ותקם. 2. "ויהי בימי... ושני בניו", "ויהי בחצי הלילה... מרגלתי", "ויקח עשרה אנשים... וישבו", "ויאמר בעז ביום... על נחלתו", "ויאמר הגאל... נעלו". 3. "אדני כי נחמתי וכי". 4. "שש שעורים". 5. "באו". 6. "זולתך לגאול ואנכי אחריך ויאמר". **מילה בפרשה במדבר** - אלף. "לימד כלב עם מוח" - אילף בכתיב חסר, "מספר גדול לנבו" - אלף הוא מספר די גדול, "כדור פלא להפוך" - אם נהפוך את המילה 'פלא' נקבל את המילה 'אלף', "ואות ומופת לערוך" - האות אל"ף. **טמונות במגילה** - 1. "פלוני אלמוני" (ד, א). 2. "ותשתיהו בחיקה" (ד, טז). 3. מ-חלון "מחלון" (א, ב). 4. "המטפחת" (ג, טו). 5. "אגלה אונן" (ד, ד). 6. "כי באשר תלכי אלך" (א, יז). 7. "וטבלת פיתך בחומץ" (ב, יד). 8. שתי הלחם הקרבים בשבועות. 9. "הקוצרים" (ב, ה). 10. "אם דל אם עשיר" (ג, י). "אני מלאה הלכתי וריקם השבני" (א, כא). 11. ש+בועות=שבועות. 12. ערפה חזרה לאחוריה ורות המשיכה בדרכה. (א, יד). 13. "שש שעורים" (ג, טו). **טמונות בהפטרה** - 1. "כמראה הקשת אשר בתוך הענן" (א, כח). 2. "החשמל" (א, ד). "ומן האש יוצא ברק" (א, יג). 3. "ככף רגל עגל" (ז, א). 4. "כעין הקרח" (א, כב). **שאלה לשלחן השבת קדושים** - שאלנו: "לא תשנא את אחיך בלבבך... ואהבת לרעך כמוך". התורה אוסרת עלינו בפסוק הראשון לשנוא יהודי אחר. ויש לבאר מה התוספת באיסור זה, הלא מיד בפסוק הבא, אנו מצווים: "ואהבת לרעך כמוך", ולכאורה האיסור לשנוא כלול כבר בתוך החיוב לאהוב את האחר, שהרי השנוא בוודאי שאינו אוהב, ומה החידוש שבשתי המצוות? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. הנטייה הטבעית היא לאהוב אה, ולכן יש ציווי רק שלא לשנוא, אך על רע, יש לצוות על האהבה. 2. לשנוא זו פעולה בלב, ולאהוב זו פעולה הבאה לידי ביטוי במעשים. 3. הלא רק בא לחזק את העשה של ה'ואהבת' (ע"פ היראים). 4. אפילו מי שמותר לשנוא, כגון עובר עבירה, מכל מקום אין לשמור את השנאה בלב, אלא יש להראותו כלפי חוץ. (סמ"ק)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

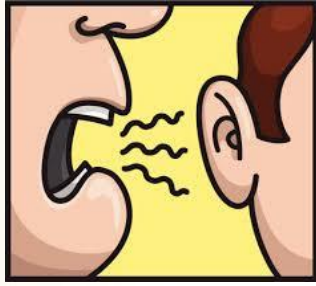
בירושלים: בחנות 'פיוצחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים ממגילת רות, מפורש רש"י ועיני שבועות.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידונים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות במגילה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

5

4

3

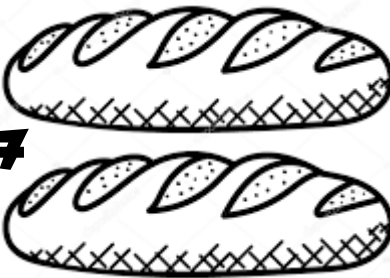
2

1

8

7

6

9

12

ש

11

10

'מחשבה טובה'
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"היאך אני נכנס לתוך אהליהם לדעת
מניין יונקיהם" (רש"י ג,טז)

13

הפטרת שבועות "ויהי בשלושים שנה" (יחזקאל א-כח. ג יב)

טמונות בהפטרה

4

3

2

1

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775